

---

**PROF. DR. MEHDİYEV: "BENARD'IN KİTABI İLK KEZ AVRUPALI BİR YAZARIN ERMENİ SOYKIRIMI OLMADIĞINI İFADE ETMESİ AÇISINDAN ÖNEMLİ BİR KAYNAK"**

---

-

18.12.2017

Bölge Gündem (15 Aralık 2017)

Erciyes Üniversitesi (ERÜ) Ermeni Dili ve Edebiyatı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gaffar Mehdiyev, Fransız Yazar Yves Benard'ın Ermeni diasporasının yayınevlerine yaptığı baskılarından dolayı gecikmeli olarak çıkan "Ya Bize Yalan Söylendiyse" kitabının, ilk kez Avrupalı bir yazarın Ermeni soykırımı olmadığını ifade etmesi açısından önemli bir kaynak olduğunu söyledi.

Ermeni diasporasının etkili olduğu, başta Fransa, ABD'nin bazı eyaletleri ve Rusya'da, yayınevlerine sansür uygulandığını belirten Prof. Dr. Mehdiyev, "Ya Bize Yalan Söylendiyse" kitabının, Ermeni-Türk ilişkilerinde bazı gerçeklerin ortaya konması bakımından önemli bir yere sahip olacağını ifade etti. Kitabın, Ermenilerin yaşadığı bölgelerde köy köy dolaşarak görüşmeler yapılması, Osmanlı ve Ermeni arşivlerinde incelemelerde bulunulması açısından reddedilemeyecek araştırmaları ortaya koyduğunu belirten Prof. Dr. Mehdiyev, "Ermenilerin bu göç sırasında ölmesi ya da öldürülmesi meselesine yeni bir bakış sergilemiştir yazar. Bu bakışta ondan ibarettir ki, savaş zamanında Türkler daha çok ölmüş ve öldürülmüştür. Biz, Türkiye ve Azerbaycan başta olmak üzere birçok yerde bu fikri savunuyoruz ama bir Fransız'ın söylemesi bizim için daha önemlidir. Hem de bu yazar Türkiye'de ve diğer yerlerde, Ermenilerin göç ettirildikleri yerlerde araştırma yaptıktan, Ermeni ve Osmanlı belgelerini inceledikten sonra bunları ifade etmiştir" dedi.

Prof. Dr. Mehdiyev, yazarın kitabında savunduğu, "Ermeni soykırımı olmamıştır, karşılıklı öldürmeler olmuştur" teziyle alakalı şunları söyledi: "Benard, öldürülenlerle ilgili 400 bin gibi bir rakam telaffuz ediyor ama bunda da bir netlik yoktur. Savaş sırasında salgın hastalıklar ve göç sırasında ölümler olmuştur, bunları hepimiz biliyoruz. Ama yazar Ermenilerin öldürülmesi fikri de vardır diyor. Çünkü Osmanlı Devleti o zaman 1. Dünya Savaşında iken köylerde erkek ahali kalmamıştı ve Ermeni çeteleri köylere, kasabalara saldırarak sivilleri öldürmüştü. Ermeniler öldürülmüş müdür, öldürülmüştür; bir kıyasçılıkla savaştan sonra iki halk arasında öldürmeler olmuştur. Ama bu dediğimiz gibi devletin bir soykırım politikası değildir."

"Sözde soykırımın kayıtlarının Ermeni nüfus memurları tarafından tutulması manidar" Benard'ın kitabında sözünü ettiği, sözde soykırıma dair Ermeni nüfus memurlarının kayıt tuttuğu gerçeğinin de, yine Avrupalı bir yazar tarafından ifade edilmesinin önemli bir ayrıntı olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Mehdiyev, "Bizim yaptığımız araştırmalarda da Ermenistan, Türkiye, Gürcistan, Rusya arşiv belgelerinde bunlara rastlıyoruz. Ermeniler göç ettirilirken nüfus memurlarının Ermeni olması faktörü vardı elbette. Göç ettirilen ahalinin içerisinde seçilen Ermeni memurlar vardır ki, onlar da

göç sayılarını listeye almışlar, malını mülkünü hesaplamış, gideceği yerde onlara verilecek malın mülkün karşılığına dair bazı bilgilerin listelerini hazırlamışlardır. Hatta Türk Tarih Kurumu bununla ilgili sayıları arşivlerden derleyerek, "Sevk ve İskan" adıyla bir kitap hazırlamıştır. Bu kitapta da Ermeni nüfus memurlarının adı geçiyor. Ermeniler Osmanlı'da her yerden göç ettirilmedi; İstanbul'da, Bursa'da ve Ege taraflarında Ermeni ahali kalmıştır. Diğer yerlerden göç ettirilenler için de geri dönmeleri için bir takım şartlar oluşturulmuş ve bazıları da geri dönmüştür. Tarihi kayıtlardan bildiğimiz üzere, Osmanlı Devletinde Ermeni memurlar, bakanlar, milletvekilleri vardı ve bunların çoğuna da dokunulmamıştır" diye konuştu.

"Yasa tasarılarında sunulanlar belge niteliği taşıyor"

Prof. Dr. Mehdiyev, dünyada 20'ye yakın ülkenin parlamentosunda kabul edilen Ermeni Yasa Tasarılarında, "belge" diye sunulanların, belge niteliğinde olmayan bir takım iddialardan oluştuğunu dile getirdi. Söz konusu iddiaların başında, 1914-16 yılları arasında Amerika Birleşik Devletlerinin Türkiye büyükelçiliğini yapan Morgentau'nun hatıraları, Franz Werfel'in "Musa Dağında Kırk Gün" romanı, tanıkların hatıraları ve Talat Paşa'ya atfedilen telgraflar bulunduğunu belirten Prof. Dr. Mehdiyev, "Morgentau'nun hatıraları yayımlandıktan sonra bunun üzerine gidildi. Görüldü ki, Morgentau, Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye büyükelçiliğini yaptığı 1914-16 yılları arasında İstanbul'un dışına çıkmamıştır. Halbuki yasa tasarılarında Morgentau'nun doğu illerine gidip sözde Ermeni soykırımına dair tanıklıklarından söz ediliyor. Franz Werfel'in romanı da bir romandır nihayetinde, yani kurgudur. Ermenilerin Talat Paşa'nın, Halep ve Diyarbakır Valisine gönderdiklerini iddia ettikleri telgraftaki şifreler de, 1915'te kullanılan şifreler değildi ve 1912 yılında kullanımdan kalkmıştı. Dolayısıyla tasarılar da sunulan belgelerin birçoğu sahtedir. Ermenilerin sundukları belge niteliği taşımamaktadır" ifadelerini kullandı. Kaynak: İHA Kaynak: Prof. Dr. Mehdiyev: "Benardın kitabı ilk kez Avrupalı bir yazarın Ermeni soykırımı olmadığını ifade etmesi açısından önemli bir kaynak"

---

Kaynak/Source: